

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 14.Gf.40.231/2022/5.

A felperes:

felperes1 Ingatlanforgalmazó Aukciós és Kereskedőház Részvénytársaság (cím1)

A felperes képviselője:

dr. Mohai Máté István ügyvéd (cím2)

Az alperes:

alperes1 Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (cím3)

Az alperes képviselője:

dr. Bóna Balázs ügyvéd (cím4)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

Az elsőfokú bíróság: Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 16.G.40.274/2021/13-I.

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

[1] A felperes módosított keresetében kártérítés címén 69.000.000 forint és annak 2015. május 13. napjától számított kamatai, valamint 39.600.000 forint és annak 2020. június 1. napjától számított kamatai megfizetésére kérte az alperest kötelezni a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 425. §-ának (1) bekezdése és 339. §-a alapján.

II.

[2] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult arra figyelemmel, hogy a bérelt gépeket rendeltetésszerűen használta, jogellenes magatartást nem fejtett ki; vitatta egyebekben a kárösszszerűségét.

III.

[3] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 1.000.000 forint perköltséget.

III.1.

[4] A fellebbezés szempontjából releváns tényként állapította meg, hogy a felperes mint bérbeadó és az alperes mint bérbevevő között 2008. március 1. napján bérleti szerződés jött létre határozatlan időre a márkanév1Conv014 és a márkanév1 RQ papíripari ívvágó berendezések vonatkozásában. A bérleti szerződés 4. pontjában rögzítették, hogy a bérbevevő vállalja, az ívvágó gépet rendeltetésszerűen használja és a jó gazda gondosságával kezeli. A felek megállapodtak abban is, hogy az ívvágó gép karbantartási és javítási költségei a bérbevevőt terhelik.

[5] A felperes 2009. április 16. napján értesítést küldött a bérbeadott gépek leszereléséről, egyúttal előadta, hogy annak oka a díjtartozás, az alperes többszöri felszólítás ellenére sem fizette meg a bérleti díjat. A felek 2009. november 19. napján egyeztetést folytattak, amelyről jegyzőkönyv készült. Ebben rögzítették, hogy az ívvágó berendezések műszaki állapota megfelelő, folyamatosan karbantartottak, a jó gazda gondosságával a gépek megfelelő műszaki állapotáról és használatáról gondoskodtak. Rögzítették továbbá, hogy a márkanév1 RQ gép hajtómotorja leszerelésre került, a gép átadás-átvétele tárgyában egyeztetéseket folytatnak.

[6] A felperes részéről xy 2009. november 30. napján az alperes telephelyén megjelent, és a felvett jegyzőkönyvben foglaltak szerint a gépek leszerelését megkezdte a vágógépből a motor elszállításával.

[7] A felperessel szemben végrehajtási eljárás indult, amelynek keretében 2012. december 28. napján lefoglalták a márkanév1 Conv014 és a Jagenber RQ papíripari ívvágó berendezéseket; a lefoglalt ingóságok zárgondnokául az alperesi ügyvezetőt jelölték ki. Az alperes 2010 januárjától 2015 májusáig a márkanév1 Conv 014 papíripari gépet használta, a zárlatot követően eseti jelleggel.

[8] A végrehajtási eljárás során a gépek becsértékének megállapítása érdekében igazságügyi műszaki szakértő tartott szemlét. A 2013. október 2. napján kelt szakvéleményében a gépek forgalmi értékét a márkanév1 Conv014 papíripari ívvágó berendezés tekintetében 1.524.000 forintban, a márkanév1 RQ papíripari ívvágó berendezés tekintetében 521.970 forintban állapította meg. A végrehajtó 2014. szeptember 26. napján az alperes telephelyén ellenőrzést végzett és megállapította, hogy a gépek nem üzemeltek és a jelenlévő alkalmazottak nyilatkozata szerint a gépeket alkalmanként, állammegőrzés miatt kapcsolják be.

[9] A zár alá vett gépek árverezésére 2015. május 12. napján került sor, ennek során az alperes a márkanév1 Conv014 papíripari ívvágó berendezést 5.200.000 forintért, a márkanév1 RQ papíripari ívvágó berendezést 2.050.000 forintért vásárolta meg.

III.2.

[10] Az elsőfokú bíróság ítélete jogi indoklásában előrebocsátotta, hogy a kártérítési igény tekintetében a felperes bizonyítási kötelezettsége arra terjedt ki, hogy az alperes a gépeket szerződésbe ütköző módon használta, nem a jó gazda gondosságával kezelte, ennek következtében pedig kára keletkezett. Rögzítette, hogy a gépek alperesi birtokbavételkor fennálló értéke nem volt ismert, a felperes által megfizetett vételárat igazoló számla ennek megállapítására nem volt alkalmas.

[11] A bizonyítékok értékelése körében megállapította, a perben meghallgatott tanúk vallomásai nem támasztották alá a két ívvágó gép végrehajtási eljárás alatti üzemszerű, folyamatos használatát és a szerződésbe ütköző üzemeltetést sem. tanú1 tanúként arról nyilatkozott, hogy egy gép biztosan működött és évi 4-5 megrendelést teljesített a cég. tanú2 alperesi munkavállaló pedig előadta, hogy bár nem vett részt a termelő tevékenységben, azonban rendszeresen volt munka. tanú3 tanúvallomásában arról számolt be, hogy 2013-ban már nagyon kevés munka volt, 2010. és 2012. között egy gép üzemelt, míg tanú4 tanú arról, hogy az egyik gépet használták, a másik viszont szétszedett állapotban volt. tanú5 tanúként szintén azt adta elő, hogy az egyik géppel nem dolgoztak, megrendelés hiányában nem is

tudtak rajta dolgozni, azonban működőképes volt. A tanúvallomások alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a márkanév1 RQ gép 2010-től nem működött, gyártást 2010-től kizárólag a márkanév1 Conv014 típusú gépen végeztek.

[12] Kifejtette, hogy miután a gépek zár alá vételére sor került, a zárgondnok felelős őrzőként az állagmegóvason kívül a gépeket nem használhatta volna. Ezen időszakban a márkanév1 RQ gépet az alperesi társaság nem használta, a márkanév1 Conv014 típusú gép tekintetében azonban az alperes is elismerte a karbantartás jellegű üzembehelyezést, a tanúvallomások alapján pedig a gép eseti használata megállapítható volt. A perben meghallgatott tanúk vallomása ugyanakkor olyan használatot nem igazolt, amely a felperes által állított értékcsökkenéshez vezethetett volna, még a működőképes márkanév1 Conv014 gép tekintetében sem. A kialakult műszaki állapot nem köthető az alperesi magatartáshoz, az a gépek gyártási idejéből és technológiai elavultságából eredeztethető. A szakértő a márkanév1 Conv014 tekintetében megállapította, hogy a gép szükségszerűen karbantartott, üzemképes állapotú, a márkanév1 RQ gép kapcsán pedig rögzítette, hogy üzemképtelen állapotú, a meghajtó motorok hiányoznak, az egyik felső továbbító görgő csapágyaival együtt ki van szerelve. A szakvéleményből azonban nem derül ki, hogy a gép értékének kialakításakor a gép hiányos állapota miatt önmagában mennyi az értékcsökkenés.

[13] Az alperes a gépek karbantartására vonatkozó okiratokkal bizonyította, hogy e körben szerződéses kötelezettségének eleget tett a márkanév1 RQ gép tekintetében 2010-ig, a márkanév1 Conv014 gép tekintetében annak lefoglalásáig. A felperes is elismerte a 2009. november 17. napján kelt jegyzőkönyvben, hogy a gépek karbantartása megfelelő, azok üzemképesek.

[14] Az elsőfokú bíróság kiemelte továbbá, hogy a 2009. november 30. napján felvett jegyzőkönyv szerint xy a gépek leszerelését a motor elszállításával megkezdte. Bár tanúként azt vallotta, nem a márkanév1 RQ gép motorját szereltette ki, vallomása ellentétben állt a jegyzőkönyvvel, az alperesi törvényes képviselő nyilatkozatával és azzal a ténnyel, hogy a szakértő is motor nélküli állapotban vizsgálta a márkanév1 RQ gépet. Ezért a 2009. november 17-i megállapodás és a 2009. november 30. napján kelt jegyzőkönyv alapján arra a következtetésre jutott, hogy a gépek műszaki állapota nem köthető az alperesi magatartáshoz. Az alperes jogellenes magatartásának hiányában a 69.000.000 forint összegű kárigény, annak jogalapja tekintetében nem alapos, a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti kártérítési felelősség együttes feltételei nem állnak fenn.

[15] Nem találta alaposnak a 39.600.000 forint összegű kártérítési követelést sem. Ezen kereset alapja a gépek végrehajtási eljárás során alperes által történt megvásárlása volt, amelynek következtében az elmaradt bérleti díjból származott a kár. Az alperes azonban jogszerűen, árverésen szerezte a gépeket: az eredeti tulajdonszerzés a felek között nem hozott létre kötelmi jogviszonyt. Az árverés megsemmisítésére nem került sor, az alperes tulajdonjoga alapján jogosult volt használni a gépeket. Az árverési vétel a bérleti jogviszonyt megszüntette: elmaradt vagyoni előnyként a kiesett bérleti díj nem érvényesíthető.

[16] Mindezek alapján a kárigények jogalapja tekintetében a keresetet elutasította, ezért az összecszerűség tekintetében további bizonyítást nem rendelt el. A perköltségről a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

IV.

[17] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása és a keresetnek történő helytadás iránt. Álláspontja szerint a perben meghallgatott tanúk vallomásai alátámasztották a keresetet a gépek végrehajtási eljárás alatti üzemszerű folyamatos használata és szerződésbe ütköző üzemeltetése körében. tanú3 tanúvallomása szerint az egyik gép a bérleti szerződések megszűnése után, 2016-ban is működött, az alperes a gépeket kifejezetten rongálta, ha az egyik gépben valamelyik alkatrész elromlott, azt a másiktól pótolta. tanú2 tanúvallomásában elmondta, hogy rendszeresen volt munka addig, amíg 2016-ig az alperesnél dolgozott. tanú6 az perben nem álló1 Kft. képviselőjeként emlékezett arra, hogy az alperessel való üzleti kapcsolata csak 2016-ban szűnt meg, a perbeli gépeket az alperes addig biztosan használta. A felperesi törvényes képviselő pedig előadta, nem volt szükséges az állammegóváshoz, hogy a gépek folyamatosan működjenek. A perben nem álló2 Kft. által csatolt számlák alapján is megállapítható, hogy az alperes 2016 végéig rendszeresen teljesített megrendeléseket.

[18] A károkozó magatartás körében, a meghallgatott tanúkra tekintettel kiemelte, hogy xy a tárgyaláson elmondta, a márkanevű RQ gép motorját nem szereltette ki, a másik gép motorját pedig a későbbiekben visszaadta. Az alperes magatartása jogellenes volt, mert a gépeket nem a rendeltetésüknek és a szerződésnek megfelelően használta, megsértette a régi Ptk. 425. § (1) bekezdését, valamint a bérleti szerződés 4. pontját. Az alperes zárgondnokként az ingóságok használatára nem volt jogosult, a használat ezért kifejezetten jogellenes magatartásnak minősült. Bár a munkavállalók szerint állammegóvás érdekében alkalmanként kerültek bekapcsolásra a gépek, az állammegóváshoz nem volt szükség arra, hogy azokon munkát végezzenek. Kiemelte, az állammegóvás igazolása körében csatolt számlák jelentős része olvashatatlan, amelyik olvasható, az nem a perbeli gépekre vonatkozik, hiszen a gép a számlák egyikén sincs feltüntetve. A számlák másik része olyan időpontban került kiállításra, amikor az alperes állítása szerint már nem is használta a gépeket.

[19] Amennyiben az alperes a gépeket rendeltetésüknek megfelelően használta volna, úgy a kirendelt szakértő azok becsértékét is a felperes által megfizetett 76.250.000 forintban állapította volna meg. A nyomott becsérték miatt legalább 69.000.000 forint kár keletkezett. Az utolsó tárgyaláson előterjesztett szakértői bizonyításra vonatkozó indítványt az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon mellőzte és szakértelem hiányában foglalt állást a gépek műszaki állapota tekintetében.

[20] Az alperes jogellenes cselekményével állt okozati összefüggésben a vagyonban bekövetkezett 39.600.000 forint összegű kár is, tekintettel arra, hogy ezen magatartás következtében tudta megvásárolni a gépeket nyomott áron, amely jogügylet hiányában csak a bérleti szerződések fenntartásával tudta volna tovább használni a berendezéseket. A gépek megvásárlása pedig bizonyítja, hogy szüksége volt azokra a gazdasági tevékenysége körében.

V.

[21] Az alperes fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, amely az igazolási kérelem elutasítása folytán azonban hatálytalan volt a 14.Gf.40.231/2022/4. számú végzésben foglaltak szerint.

VI.

[22] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéltábla teljes terjedelmében vizsgálta felül.

VII.

[23] A fellebbezés nem alapos.

VIII.

[24] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntésével és annak jogi indokolásával az ítéltábla egyetértett, ezért a régi Pp. 254. § (3) bekezdése alapján utal az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokaira.

VIII.1.

[25] A fellebbezés a szerződésben foglaltakkal ellentétes, rendeltetésellenes használatra alapított kárigény kapcsán lényegében az elsőfokú bíróság megállapításainak felülmérlegelésére irányult.

[26] Előrebocsátja az ítéltábla, hogy nem osztotta a fellebbezési érvelésnek a régi Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésére vonatkozó indokait: az elsőfokú bíróság a fellebbezésben is hivatkozott, rendelkezésre álló bizonyítékok megfelelő értékelésével következtetett a perbeli gépek használatának körülményire, ítéletében részletesen megindokolta, hogy a felperes által előadottakat e körben mely okból tartotta megalapozatlannak.

[27] A fellebbezésben hivatkozott tanú2 tanú 2010. és 2016. között targoncásként dolgozott, a termelő tevékenységben, vagyis a gépek használatában nem vett részt,

összességében arra emlékezett, hogy „rendszeresen volt munka” (44. sorszámú jkv. 4. old.). tanú6, az alperes egyik üzleti partnerének képviselője nem emlékezett arra, mióta állt fenn üzleti kapcsolat, csak arra, hogy az 2016-ban megszűnt, korábban pedig „eseti megrendelések” voltak, legalábbis azt elképzelhetőnek tartotta (42. sorszámú jkv.). tanú3 tanúvallomása szerint kezdetben két géppel üzemelt a vállalkozás, aztán a válság miatt lecsökkentek a megrendelések és csak egy gép működött 2010. és 2012. között; a „végén már nem volt munka”, 2013-ban egy vagy két fő dolgozhatott (17. sorszámú jkv. 4. old.). Ezt a csökkenő tendenciát tanú5 alkalmazott is alátámasztotta és arra is emlékezett, hogy a feladatát képezte a gépek időközönkénti beindítása, karbantartása, egyúttal alkatrészhányból adódó időszakos működésképtelenségről számolt be (26. sorszámú jkv. 3. old.).

[28] xy volt az egyetlen fellebbezésben hivatkozott tanú, aki alátámasztotta a felperes állítását a folyamatos munkavégzéssel, az állagmegóvás hiányával és a gépek „kibelezésével” összefüggésben. A felperes törvényes képviselőjeként (vezető tisztségviselőjeként) azonban előadását a fél személyes nyilatkozataként kellett figyelembe venni a rendelkezésre álló bizonyítékok körében, erre is tekintettel helyesen és okszerűen következtetett az elsőfokú bíróság, hogy előadása a rendelkezésre álló okiratokkal, bizonyítékokkal ellentétes volt, a felperes tényállítását nem támaszthatta alá.

[29] A felperes nem jelölt meg olyan körülményt, amely lehetővé tette volna az ítéltábla számára a bizonyítékok elsőfokú bíróság általi értékelésének felülmérlegelését. Általánosságban vitatta fellebbezésében a perben csatolt, karbantartással összefüggésben kiállított számlák tartalmát, azok olvashatósága és az érintett gép azonosíthatóságának hiánya folytán. Azonban az alperes által használt gépek kis számára (2 db) és a karbantartással összefüggésben kiállított számlákon az alperes – vevőkénti – azonosítható feltüntetésére tekintettel e körben is aggálymentesen mérlegelte a bizonyítékokat az elsőfokú bíróság. A rendelkezésre álló bizonyítékok nem támasztották alá a szerződésbe ütköző (rendeltetésellenes) üzemeltetést, valamint azt sem, hogy az alperes a gépeket, illetve a motorral rendelkező gépet olyan mértékű használatnak vetette volna alá, amelynek folytán károsodhatott.

[30] A károkozó magatartás körében megjelölt rendeltetésellenes használat bizonyítottsága hiányában nem bírt jelentőséggel az a fellebbezési érvelés, hogy az alperes a gépeket, azok lefoglalására tekintettel egyáltalán nem is használhatta volna, a felperes ugyanis nem az eseti jellegű használat miatt állította a perben a kár bekövetkeztét. Erre figyelemmel, károkozó magatartás hiányában, a forgalmi érték meghatározása érdekében indítványozott bizonyítás szükségtelen volt, annak mellőzésére az elsőfokú bíróság a régi Pp. 3. § (4) bekezdése folytán is köteles lett volna az indítvány késedelmes előterjesztésére tekintettel.

VIII.2.

[31] Az elmaradt bérleti díjjal kapcsolatos kárigény vonatkozásában az ítéltábla maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját.

[32] A kárigény alapja az volt, hogy az alperes megszerezte – árverés útján – a perbeli gépek tulajdonjogát „nyomott áron”. A régi Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében a kártérítési felelősségnek négy alapvető feltétele van: jogellenesség, felróhatóság, kár, okozati összefüggés a kár és a felróható magatartás között. Amennyiben ezen szükségképpen elemek közül bármelyik hiányzik, nem bizonyított a perben, az a kereset elutasítását eredményezi. A Vht. 127. § (1) bekezdése értelmében az árverési vevő alperes a vételár kifizetésével tulajdonjogot szerzett, a peres felek közötti jogviszony megszűnt. A felperes által állított kár tekintetében (elmaradt bérleti díj) károkozó jogellenes magatartás hiányában a keresetet megalapozottan utasította el az elsőfokú bíróság.

IX.

[33] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[34] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú eljárás során felmerült költségét a felperes maga viseli; a fellebbezési ellenkérelem hatálytalansága miatt az ítéltáblának a perköltségről határoznia nem kellett.

Budapest, 2022. november 8.

dr. Sándor Ottó s. k.
a tanács elnöke

dr. Vasady Loránt Zsolt s. k.
dr. Balsai Csaba Zoltán s. k.

előadó bíró
bíró